

Ομιλία Βλάσση Σιώμου στην Ημερίδα του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αθήνας με θέμα «Προστασία και Ανάδειξη των Ορεινών Όγκων της Αττικής»

«Αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητοί συνεργάτες, φίλες και φίλοι,

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα για τη πρόσκληση στην ημερίδα σας, διότι δεν είναι μια απλή πρόσκληση, αλλά μια πρόκληση για ένα από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά ζητήματα της Αττικής.

Είναι ζήτημα ποιότητας ζωής, καθημερινών δραστηριοτήτων και βιώσιμης διαχείρισης που αφορά σχεδόν το μισό πληθυσμό της Ελλάδας που διαβιεί στο λεκανοπέδιο Αττικής.

Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι πρωτοπόρος και το τομέα αυτό, αφού με πρωτοβουλίες της μέσα σε ένα ασαφές θεσμικό πλαίσιο, κάλυψε αδυναμίες και ελλείψεις των αρμόδιων κρατικών φορέων, οργανώνοντας το καθαρισμό, την φύλαξη, την αναδάσωση καμένων περιοχών, την διάνοιξη μονοπατιών, την σήμανση και την ανάδειξη των ορεινών όγκων της Αττικής, την προστασία από καταπατητές, μέσα από πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις των Δήμων, αλλά κυρίως μέσω της οργάνωσης της προσπάθειας αυτής σε διαδημοτικό επίπεδο, με την ίδρυση Συνδέσμων.

Η πορεία έδειξε ότι η συνδρομή τόσο των Δήμων που γειτνιάζουν με τα βουνά που περικλείουν το λεκανοπέδιο (Υμηττός, Πάρνηθα, Πεντέλη, Πάνειο όρος, Ποικίλο και όρος Αιγάλεω) όσο και των Συνδέσμων Προστασίας και Ανάδειξης που σύστησε και οργάνωσε η αυτοδιοίκηση ήταν καταλυτική. Πίσω από τους συλλογικούς αυτούς φορείς με γεωγραφική και κοινωνική αναφορά, στοιχήθηκαν και συνέδραμαν τις πρωτοβουλίες των Συνδέσμων, Τοπικοί Φορείς, ΜΚΟ, Περιβαλλοντικοί Σύλλογοι, Εθελοντικές Ομάδες, η Εκκλησία, τα ΜΜΕ και η ίδια η κοινωνία των πολιτών την οποία ενέπνευσαν και κινητοποίησαν.

Οι Σύνδεσμοι αυτοί (ΑΣΔΑ, ΣΠΑΥ, ΣΠΑΠ, ΣΥΝΠΑ, ΠΕΣΥΔΑΠ, ΣΒΑΠ, ΣΠΑΤ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ) αποτέλεσαν μέχρι σήμερα και αποτελούν τους πιο αξιόπιστους, τους πιο άμεσους, τους πιο συνεπείς μηχανισμούς, προστασίας των ορεινών όγκων της Αττικής και των παρακείμενων περιοχών, ασκώντας ταυτόχρονα ενεργή και πραγματική πολιτική προστασία απέναντι σε κάθε κίνδυνο.

Διαθέτοντας σήμερα αρκετό εξοπλισμό, ανθρώπινο δυναμικό, μέσα και πάνω απ' όλα εμπειρία, έχουν αναπτύξει ένα μηχανισμό που κινητοποιείται άμεσα, με γνώση των συνθηκών της κάθε περιοχής με συνέπεια και αποτελεσματικότητα. Ο μηχανισμός των Συνδέσμων συνδράμει στα έργα πρόληψης κινδύνου πυρκαγιάς, με καθαρισμούς περιστατικών δασών, με καθαρισμούς οικοπέδων και απομάκρυνση – διαχείριση της συγκεντρωμένης εύφλεκτης βιομάζας, με επιτήρηση κρίσιμων σημείων και περιοχών σε 24ωρη μάλιστα βάση το καλοκαίρι, αλλά και με συμμετοχή στην αντιμετώπιση μιας δασικής πυρκαγιάς, που μπορεί να μετατραπεί

σε αστική πυρκαγιά όπως έγινε το περασμένο καλοκαίρι στη Πεντέλη και τα Βριλήσσια. Αλλά η δράση τους αφορά και στη προστασία των πολιτών από πλημμύρες, χιονοπτώσεις και άλλα καιρικά φαινόμενα .

Αλλά και στις πρωτοβουλίες για καθαρισμούς και δενδροφυτεύσεις, πότισμα δέντρων - όπως συχνά θα έχετε ακούσει να υλοποιούνται με τη συμμετοχή του ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ- οι Σύνδεσμοι είναι μπροστάρηδες ,ευαισθητοποιούν και κινητοποιούν τους τοπικούς φορείς και τις τοπικές κοινωνίες . Η μεγάλη συμμετοχή των πολιτών είναι η επιβεβαίωση της αξιοπιστίας, της σαφής στόχευσης , της διεκδίκησης θεσμικών και χρηματοδοτικών λύσεων , της χρηστής διαχείρισης και της προσφοράς που αναγνωρίζετε από τους πολίτες σε αντίθεση με την δυσκινησία, τη γραφειοκρατία και τις παθογένειες λειτουργίας των κρατικών φορέων που έχουν αντίστοιχες αρμοδιότητες και δράσεις.

Για να φτάσουμε σ' αυτά τα επίπεδα όμως δώσαμε πολλές μάχες ως ΚΕΔΕ στα Υπουργεία και στη Βουλή για θεσμικές ρυθμίσεις και σταθερή χρηματοδότηση αλλά και χρηματοδοτικές λύσεις για έργα και δράσεις που υλοποιήθηκαν και υλοποιούνται.

Η σταθερή σε ετήσια βάση χρηματοδότηση των Συνδέσμων μέσω της ΣΑΤΑ Πολιτικής Προστασίας αποτέλεσε τη κινητήρια δύναμη για τη προσπάθεια και τις πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν. Σήμερα η αλλαγή που επιχειρείται αν δεν ανατραπεί θα σημάνει το τέλος αυτής της όμορφης, της δημιουργικής και με μεγάλο περιβαλλοντικό αποτέλεσμα πορείας . Θα πρέπει να διατρανώσουμε προς όλες τις κατευθύνσεις ότι όποιος κάνει πράξη αυτή την αλλαγή στη χρηματοδότηση των Συνδέσμων δεν αγαπά το περιβάλλον, και τη δασική προστασία δεν εμπιστεύεται τη τοπική αυτοδιοίκηση, τις εθελοντικές ομάδες, τη κοινωνία των πολιτών και τους μηχανισμούς πολιτικής προστασίας που έχουν δομηθεί με επίκεντρο τους Συνδέσμους.

Πέραν τούτου θα πρέπει να ενώσουμε δυνάμεις Δήμοι, Περιφέρειες, Σύνδεσμοι και τοπικοί φορείς για την ενίσχυση της προστασίας και της ανάδειξης των ορεινών όγκων της Αττικής και των οικοσυστημάτων τους με συγκεκριμένες και άμεσα υλοποιήσιμες προτάσεις γιατί οι καταστροφές των τελευταίων ετών και η κλιματική κρίση δεν περιμένει ούτε πολυετείς σχεδιασμούς ούτε ατελέσφορες προσπάθειες που πνίγονται στη γραφειοκρατία και τις παθογένειες του κεντρικού κράτους.

Γι' αυτό προτείνουμε :

1. Το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος για τους ορεινούς όγκους της Αττικής με πολυταμειακή στήριξη με στόχο να δημιουργήσει τους όρους και τις προϋποθέσεις για να είναι τα βουνά της Αττικής ελκυστικά και προσβάσιμα στους πολίτες με διαδρομές υγείας, με μονοπάτια, με αθλητικές δραστηριότητες βουνού, με σημεία ανάδειξης της ιστορίας και της ταυτότητας τους , με ασφαλείς και λειτουργικούς χώρους αναψυχής και πολιτισμού.
2. Τη σύνδεση της σχολικής κοινότητας με το βουνό μέσα από σχολικές εκδρομές και επιτόπια περιβαλλοντική εκπαίδευση. Με τη συμμετοχή της σε πρωτοβουλίες αναδάσωσης και την υιοθεσία συγκεκριμένων περιοχών. Η νέα γενιά πρέπει να γνωρίσει , ν' αγαπήσει και να προστατεύσει πλέον συνειδητά

τα δάση της Αττικής ως η επόμενη γενιά. Τα βουνά της Αττικής μπορούν να μετατραπούν σε ανοικτά μουσεία φυσικής ιστορίας για τους μαθητές αλλά και για το κάθε πολίτη.

3. Να ενισχυθούν προγράμματα έρευνας και εφαρμογής από τα Πανεπιστήμια για τους ορεινούς όγκους της Αττικής εστιάζοντας κυρίως στο πως θα ανασχεθεί ο κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων από τους όγκους νερού που κατεβαίνουν από τα βουνά της Αττικής αλλά και πως θα διασωθούν και θ' αναπτυχθούν άγρια φυτά, ανθεκτικά φυτά και φυτά που βοηθούν στη μείωση της διάβρωσης που ταυτίζονται ιστορικά με τη περιοχή. Αντικείμενο θα μπορούσε να είναι και το πώς μπορούν να διασωθούν δραστηριότητες όπως είναι η μελισσοκομία και η καλλιέργεια αρωματικών φυτών και βοτάνων.
4. Να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί μέσω της Περιφέρειας Αττικής μια νέα ΟΧΕ(Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση) θεματική για τη προστασία και την ανάδειξη των ορεινών όγκων της Αττικής. Να επισημάνουμε ότι ήδη η Περιφέρεια Αττικής έχει διαμορφώσει στρατηγική ΟΧΕ για τους Μητροπολιτικούς χώρους πρασίνου της Αττικής με πεδίο αναφοράς το Πάρκο ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ, το Αττικό Άλσος, το Πεδίο Άρεως, το Λόφο Φινοπούλου και τη Πλατεία Πρωτομαγιάς. Εναλλακτικά να υπάρξει ειδική πρόσκληση του Ε.Π. ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027 για αντίστοιχης επιλεξιμότητας έργα, δράσεις και προμήθειες με τελικούς δικαιούχους τους Συνδέσμους .
5. Να δημιουργηθούν ψηφιακοί χάρτες και ψηφιακή αποτύπωση του φυσικού, ιστορικού και περιβαλλοντικού πλούτου των ορεινών όγκων της Αττικής με σκοπό την δίχως σύνορα ενημέρωση. Η ψηφιακή αποτύπωση αποτελεί εργαλείο για την εκπαίδευση , για τη εξ αποστάσεως γνωριμία των βουνών της Αττικής ώστε να μετατραπεί σε ενίσχυση της επισκεψιμότητας και της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών αναψυχής ή και τουρισμού .
6. Να δημιουργηθεί ένα ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα από το Πράσινο Ταμείο για τη κάλυψη δράσεων προστασίας και ανάδειξης των ορεινών όγκων της Αττικής με τελικούς δικαιούχους τους Δήμους και τους Συνδέσμους είτε συμπράξεις αυτών με Πανεπιστήμια, με ΜΚΟ, με εθελοντικές ομάδες κτλ.

Πρέπει να καταλάβει η Διοίκηση του Πράσινου Ταμείου ότι οι Δήμοι μέσα από τη διαχείριση πολεοδομικών ζητημάτων, από διοικητικές πράξεις και πρόστιμα εισφέρουν τεράστιους πόρους στο Ταμείο και έχουν δικαίωμα να ζητούν τα ελάχιστα για απόλυτα συμβατές με τους στόχους του Ταμείου δράσεις.

Κλείνοντας θα ήθελα να επισημάνω και νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε σ' αυτό ότι τα δάση είναι για τους πολίτες και οι πολίτες είναι για τα δάση και δεν μπορούμε να τους αποξενώνουμε ούτε να τους αντιμετωπίζουμε ως εν δυνάμει καταστροφείς. Οι δασικές υπηρεσίες και οι ελεγκτικές αρχές οφείλουν να κινούνται σ' αυτή τη λογική αν αγαπούν πραγματικά το δάσος και να το αντιμετωπίζουν ως παράγοντα ανάπτυξης και ποιότητας ζωής και όχι ως άβατο .

Ως Επιτροπή Πολιτικής Προστασίας και Κλιματικής Κρίσης της ΚΕΔΕ σχεδόν σε κάθε συνεδρίαση και σε κάθε πρωτοβουλία μας προσπαθούμε να εδραιώσουμε αυτή την αντίληψη αλλά και να ενισχύσουμε ουσιαστικά το κρίσιμο ρόλο των Δήμων και των Συνδέσμων στη προστασία και την ανάδειξη του δασικού πλούτου και των δασικών οικοσυστημάτων. Μεταξύ των άλλων στηρίζουμε και αναδεικνύουμε καλές πρακτικές που έχουν αναπτυχθεί δίνοντας βήμα παρουσίασης στις συνεδριάσεις της επιτροπής μας ώστε αυτές με την απαιτούμενη παραμετροποίηση να μπορούν να εφαρμοστούν και από άλλους αυτοδιοικητικούς φορείς σε άλλες περιοχές της χώρας.

Αύριο στις 3 το μεσημέρι στη Συνεδρίαση της Επιτροπής εδώ στο χώρο αυτό θα συζητήσουμε για το Μηχανισμό Άμεσης Απόκρισης της ΚΕΔΕ, προτάσεις για θεσμικές αλλαγές στη Πολιτική Προστασία ενόψει του νέου Κώδικα, τη βελτίωση των μέτρων πυροπροστασίας για τη φετινή αντιπυρική περίοδο, το τρόπο κατανομής της τακτικής χρηματοδότησης της ΣΑΤΑ Πυροπροστασίας και τη συνέχιση της χρηματοδότησης των Συνδέσμων και τέλος δίνουμε όπως προείπαμε βήμα για τη παρουσίαση καλών πρακτικών και της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών για τη πολιτική προστασία.»

Βλάσσης Σιώμος

Πρόεδρος Πολιτικής Προστασίας ΚΕΔΕ

Αντιπρόεδρος Εποπτικού Συμβουλίου ΚΕΔΕ

Δημοτικός Σύμβουλος Πεντέλης